

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์เพื่อให้พระภิกษุสามเณรมีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไปเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้พระภิกษุสามเณรเป็นศาสนทายาทที่ดีมีความรู้ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนน้อมนำหลักธรรมและพระวินัยไปประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ชีวิตเกิดปัญญาสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและช่วยเผยแผ่ปกป้องรักษาพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองและส่งเสริมสันติสุขแก่สังคมไทยและสังคมโลกสืบไปด้วยเหตุนี้ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติจึงส่งเสริมให้วัดที่มีความพร้อมในทุกๆด้านจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาและขยายชั้นเรียนในระดับสูงขึ้นเพื่อสร้างประโยชน์แก่สังคมพระพุทธศาสนาและประเทศชาติต่อไป

ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพุทธศักราช ๒๕๔๙ กำหนดให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการทำนุบำรุงพุทธศาสนา ศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้คู่คุณธรรมโดยมีกองพุทธศาสนศึกษาเป็นหน่วยงานย่อยในการประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมดูแลจัดการศึกษาวิชาการพระพุทธศาสนาการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา และรับผิดชอบงานการศึกษาของคณะสงฆ์โดยมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕ และตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสถาบันพระพุทธศาสนาพุทธศักราช ๒๕๔๘ ได้ให้สิทธิสถาบันพระพุทธศาสนาจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่พระภิกษุและสามเณร^๑

การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างรากฐานอันมั่นคงต่อการสืบทอดพระพุทธศาสนาเพราะการที่พระภิกษุสามเณรได้ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจะเป็นที่ยอมรับว่าเป็นผู้ทรงภูมิธรรมและเป็นผู้นำทางปัญญาของประชาชนอย่างแท้จริงดังนั้น การจัดการศึกษาให้แก่พระภิกษุสามเณรของไทยจึงมีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันโดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้บวชเรียนได้ฝึกหัดกาย วาจาให้เรียบร้อยอบรมจิตใจให้เป็นสมาธิและอบรมปัญญาให้รู้แจ้งตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาและจัดให้มีการศึกษาบาลีเพื่อเป็นความรู้ในการค้นคว้าและการดำเนินงานการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาได้พัฒนามาเป็นลำดับปัจจุบันการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาได้รับการยอมรับและมีบทบาทมากขึ้นโดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาของชาติโรงเรียนพระ

^๑ กองพุทธศาสนศึกษาสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, คู่มือการปฏิบัติงานการขออนุญาตจัดตั้งและขยายชั้นเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา, (กรุงเทพ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๔๙), หน้า ๑.

ปรียัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีส่วนในการตอบสนองนโยบายของการศึกษาขั้นพื้นฐานของปวงชนให้ทั่วถึงเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ทัดเทียมกันตามแนวนโยบายของแผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาการศึกษา อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่ผ่านมามีปัญหาในการจัดการบริหารเช่นยังไม่มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่ชัดเจนตามระบบหรือเป็นไปตามระบบโรงเรียนที่ดีส่วนใหญ่จัดตามอัตภาพขาดความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่นบุคลากรอาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอนและอื่นๆ กรมการศาสนาจึงเห็นความจำเป็นที่ต้องทำการศึกษาพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาให้สามารถตอบสนองนโยบายของรัฐและคณะสงฆ์^๒

การดำเนินด้านการบริหารจัดการ และการจัดการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนั้นยังไม่มีทิศทางพัฒนาที่มีความชัดเจนในการสร้างเอกภาพทางการบริหารให้กับกลุ่มโรงเรียน อีกทั้งการสร้างพันธสัญญาการดำเนินงาน และการจัดการศึกษาเพื่อการสร้างศาสนทายาทที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันยังไม่ได้มีการกำหนดให้มีขึ้นอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมมากนัก จะมีแต่เพียงการดำเนินงานตามกรอบแนวปฏิบัติของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นสำคัญ ในขณะที่เดียวกันกลุ่มโรงเรียนไม่มียุทธศาสตร์การพัฒนาที่เด่นชัดพอที่จะเป็นแนวทางการจัดการศึกษาในบริบทพื้นที่นั้น ๆ แก่โรงเรียนในสังกัดให้สามารถสร้างศาสนทายาทและดำเนินการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ การมีแผนยุทธศาสตร์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อกลุ่มโรงเรียน และโรงเรียนในสังกัด ในการที่จะปฏิรูประบบการบริหารจัดการ การจัดการศึกษาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับสภาพการณ์ของท้องถิ่น ประกอบกับบุคลากรของโรงเรียนยังขาดความเข้าใจบริบทของโรงเรียน จึงทำให้การทำงานไม่เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลไปในทิศทางที่กำหนด

ปัญหาของระบบการศึกษาไทยไม่ได้เกิดจากการขาดทรัพยากร แต่เป็นปัญหาการใช้ทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ^๓ กล่าวคือ ใช้ทรัพยากรมากแต่ผลสัมฤทธิ์ต่ำ ดังที่ข้อมูลชี้ในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมางบประมาณกระทรวงศึกษาธิการเพิ่มขึ้นกว่า ๒ เท่าและไม่น้อยกว่าประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชีย ขณะที่รายได้ต่อเดือนของครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสอนในโรงเรียนรัฐเพิ่มขึ้น จากประมาณ ๑.๕ หมื่นบาท ในปี ๒๕๔๔ ประมาณ ๒.๔ - ๒.๕ หมื่นบาท ในปี ๒๕๕๓ และครูมีรายได้ไม่น้อยกว่าอาชีพแต่ในทางตรงกันข้าม ผลคะแนนการทดสอบมาตรฐานของนักเรียนไทยทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติกลับมีแนวโน้มลดต่ำลง^๔ ปัญหาครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา คือไม่ได้เป็น

^๒ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๓๓), หน้า ๔.

^๓ ปัญหาของระบบการศึกษาไทย [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.manager.co.th/daily/viewnews.aspx?NewsID=๙๕๖๐๐๐๐๘๔๓๐๙> [๘ สิงหาคม ๒๕๕๖].

^๔ วรากรณ์ สามโกเศศ, (๒ ต.ค. ๒๕๕๕), “เสนอให้โรงเรียนปริยัติธรรมเข้าระบบ ห่วงคุณภาพ พระ-เณรกว่าครึ่งแสน”, สำนักข่าวไทย. [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://webboard.niyay.com/detail/๖๕๕๘๓.html> [๘ สิงหาคม ๒๕๕๖].

ข้าราชการหรือลูกจ้างของรัฐ จึงมีครูเข้าออกเป็นประจำ ส่งผลให้การศึกษาไม่ต่อเนื่อง จึงเสนอให้โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เข้าระบบโรงเรียน มีการพิจารณาถึงยุทธศาสตร์และมาตรการในการแก้ไขปัญหาการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งในประเทศไทยมีพระเถรเรียนอยู่ทั้งหมด ๕๕,๐๐๐ รูป ส่วนใหญ่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนถึง ๔๐,๐๐๐ รูป ที่เหลือ ๑๕,๐๐๐ รูป เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในวัดทั่วประเทศ จำนวน ๔๑๐ แห่ง ถือได้ว่ามีขนาดเล็ก เฉลี่ยโรงเรียนละกว่า ๑๐๐ รูป เกิดปัญหาความไม่ต่อเนื่อง โรงเรียนที่มีอยู่มากเกินไป รวมถึงเรื่องคุณภาพ เนื่องจากครูอาจารย์จำนวนไม่น้อยจบปริญญาตรี ดังนั้น สมควรจะนำเข้ามาอยู่ในระบบโรงเรียน เพราะถ้าพระได้รับความรู้ด้านสายสามัญปริยัติธรรมที่ดี จบแล้วมีความรู้ด้านธรรมะด้วยจะได้ทั้งคนเก่งและคนดี แม้จะสึกออกไปเรียนต่อก็มีประโยชน์ต่อสังคม เพื่อให้พระสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถจะมีทักษะประสบการณ์ในการสอนเด็กให้มีคุณภาพเพื่อพัฒนาการศึกษาคณะสงฆ์ปัญหาเกี่ยวกับผู้นำก็มักเกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันเสมอ^๕ ผู้นำบริหารงานอย่างไม่มีเอกภาพ ไม่มีความไว้วางใจซึ่งกันและกันใช้อำนาจโดยมิชอบเพื่อแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนและพวกพ้อง และยึดหลักประโยชน์นิยมเป็นใหญ่โดยไม่คำนึงถึงความอยู่รอดขององค์กรหรือคนในสังคมส่วนใหญ่ เมื่อเป็นเช่นนี้ย่อมทำให้เกิดสภาพการณ์ของสภาวะผู้ที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นในสังคมกล่าวคือ เป็นปัญหาเกี่ยวกับการขาดซึ่งคุณธรรม จริยธรรม อันเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของการเป็นผู้นำที่ดี จึงทำให้กลไกของการบริหารงานล้มเหลว ซึ่งย่อมมีผลกระทบต่อความเสื่อมและความเจริญขององค์กรหรือสังคมนั้น ๆ และบางครั้งอาจส่งผลทำให้เกิดความล่มสลายแห่งองค์กรหรือสังคมนั้น ๆ อีกปัจจัยหนึ่งคือคุณภาพของผู้นำ เป็นสิ่งที่กำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร

การพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓ ในปัจจุบัน กำลังประสบปัญหาหลายประการ โดยเฉพาะด้านบุคลากรที่พบว่า ครูและบุคลากรได้รับค่าตอบแทนต่ำกว่าวุฒิการศึกษา ขาดการสนับสนุนงบประมาณด้านการศึกษาต่อ ขาดสถานภาพที่ชัดเจนในกระทรวงศึกษาธิการ การไม่ได้รับการอบรมพัฒนาในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง การขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ การไม่มีการพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี การไม่มีการสอบบรรจุแข่งขันเหมือนข้าราชการครูของภาครัฐ และมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรเข้า – ออก บ่อย ส่งผลให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรจะเป็น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ถือเป็นปัญหาด้านการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือแก้ไข โดยมีแกนนำคือผู้บริหารในแต่ละโรงเรียนรวมถึงผู้เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนด้วย^๖

เพื่อเป็นการแก้ปัญหการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓ ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรว่าจำเป็นต้องมีกระบวนการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของโรงเรียน

^๕ วันชัย สุขตาม, “วิกฤตการณ์ของผู้นำไทย : ปัญหาและทางออก”, มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, ที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕) ฉบับปฐมฤกษ์, หน้า ๑๒๗.

^๖ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๔, เอกสารสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. (พิษณุโลก : สุวีริยะการพิมพ์, ๒๕๕๗, หน้า ๒.

เพื่อส่งเสริม ป้องกันและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยการใช้หลักพุทธธรรมเข้ามาประยุกต์ในการพัฒนา
สมรรถนะ จะส่งผลให้บุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓ สามารถนำไป
ประยุกต์ให้เข้ากับการพัฒนางานของโรงเรียน เพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะที่ตรงเป้าหมาย รวมทั้ง
ก่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

๑.๒. วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปและสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรของบุคลากรโรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักพุทธธรรมที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะ
บุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓

๑.๒.๓ เพื่อนำเสนอรูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓

๑.๓. ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ สภาพปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติงานบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓ ปัจจุบัน เป็นอย่างไรบ้าง

๑.๓.๒ แนวคิด ทฤษฎี และหลักพุทธธรรมที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓ มีอะไรบ้าง

๑.๓.๓ การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรและหลักธรรมที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของโรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓ ควรเป็นอย่างไร

๑.๔. ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหาและตัวแปร

๑.๔.๑.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตเนื้อหา
โดยการทบทวนเอกสารจากพระไตรปิฎก เอกสาร ตำรา ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความรู้ ทักษะ
บุคลิกภาพ และสมรรถนะทางวิชาการ รวมทั้งเพศ อายุ การศึกษา และตำแหน่งหน้าที่การทำงาน
ของบุคลากรทางการศึกษาสายวิชาการ โดยศึกษาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะบุคลากร
และหลักธรรมที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓
โดยใช้ทฤษฎีตะวันตกและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยศึกษา ๕ ด้าน คือ

๑. การพัฒนาสมรรถนะ

๑. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน
๒. การบริการที่ดี
๓. การพัฒนาตนเอง
๔. การทำงานเป็นทีม
๕. จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู

๒. พุทธบูรณาการการพัฒนาสมรรถนะบุคลากร

๑. ฉันทะ	ความพอใจ
๒. วิริยะ	ความพากเพียรพยายาม
๓. จิตตะ	ความเอาใจจดจ่อ
๔. วิมังสา	การใคร่ครวญพิจารณา

๑.๔.๑.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑) ตัวแปรต้น (ตัวแปรอิสระ) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำตัวแปรมาศึกษาทั้งหมด ๕ ตัวแปร ได้แก่

ลักษณะบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่การงาน ประสบการณ์ทำงาน

๒) ตัวแปรตาม การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะบุคลากร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓

๓) ตัวแปร ประเด็นการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ปัจจัยของสมรรถนะบุคลากรตามหลักพุทธธรรม

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร/และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑. งานวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้สัมภาษณ์หรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คือ ผู้บริหาร, ครูผู้สอน, และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓ จำนวน ๑๘ รูป / คน

๒. งานวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓ จำนวน ๓๓๖ รูป / คน กลุ่มตัวอย่าง ๑๗๙ รูป / คน

๑.๔.๔ ขอบเขตสถานที่

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓ ประกอบด้วย จังหวัดลพบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท อ่างทอง อุทัยธานี สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ๒๓ โรงเรียน ๑๑ จังหวัด

๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัย ตั้งแต่ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ถึง ตุลาคม ๒๕๕๘ (๒๔ เดือน)

๑.๕. นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การบูรณาการ หมายถึง การนำศาสตร์หรือความรู้วิชาต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันนำมาเข้าด้วยกัน หรือผสมผสานได้อย่างกลมกลืน เพื่อนำมาจัดเป็นการเรียนการสอนภายใต้หัวข้อเดียวกัน เชื่อมโยงกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการเน้นองค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชา และเน้นการสร้างความรู้ของผู้เรียนที่มากกว่า การให้เนื้อหาโดยครูเป็นผู้กำหนด

สมรรถนะ หมายถึง ทักษะ ความรู้และ ความสามารถ หรือพฤติกรรมของบุคลากร ที่จำเป็น ในการปฏิบัติงานใดงานหนึ่ง กล่าวคือ ใน การทำงานหนึ่งๆ เราต้องรู้อะไร เมื่อมีความรู้หรือข้อมูลแล้วเรา ต้องรู้อะไรจะทำมันนั้นๆ อย่างไร และบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓ ควร มีพฤติกรรมหรือคุณลักษณะเฉพาะอย่างไรจึงจะทำงานได้อย่างประสบความสำเร็จ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ องค์การทราบว่าคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่ดีในการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓ ควรเป็นอย่างไร

การพัฒนา หมายถึง กระบวนการในการเปลี่ยนแปลงสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทุกด้าน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓ ด้วยวิธีการพัฒนาที่สมดุล ใช้วิธีการบริหารที่ เหมาะสม เพื่อให้บุคลากรก้าวหน้า และมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเอาไว้

การพัฒนาสมรรถนะบุคลากร หมายถึง การดำเนินการเพื่อช่วยให้บุคลากรในโรงเรียนพระ ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้เพิ่มพูนความรู้ทักษะและทัศนคติในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบให้ดีขึ้น ตลอดจนงานการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานและเพื่อเสริมสร้างเพิ่มพูนความรู้ทักษะหรือความ ชำนาญเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่ม ๓ โดยการมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู

การพุทธบูรณาหลักพุทธธรรม คือคำสอนของพระพุทธเจ้า ที่ว่าด้วย “ความจริง” ของชีวิต และโลกหรือธรรมชาติที่มนุษย์พึงรู้พึงเข้าใจเพื่อมนุษย์จะได้ปฏิบัติตัวหรือดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับ กฎเกณฑ์ดังกล่าวซึ่ง การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรด้วยพุทธบูรณาการ จึงหมายถึง การกระทำให้มนุษย์มี ความเจริญ เต็มโต ทั้งทางด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา โดยการนำคำสอนของพระพุทธเจ้ามาบูรณาการ เข้ากับแนวคิดของการพัฒนาสมรรถนะบุคลากร โดยนำหลักอริยบท ๔ มาเป็นองค์ประกอบหลัก คือ

๑. ฉันทะ (Aspiration) ความพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

๒. วิริยะ (Exertion) ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายามเข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ทอดทิ้ง

๓. จิตตะ (Thoughtfulness) ความคิด คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกฝนไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป

๔. วิมังสา (Investigation) ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง คือ หมั่นใช้สติปัญญา พิจารณา ใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัดผลคิดค้นวิธีแก้ไข ปรับปรุง เป็นต้น

โรงเรียนพระปริยัติธรรม หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนชั้นพื้นฐานให้แก่พระและสามเณร โดยมุ่งเน้นวิชาการในด้านพุทธศาสนาเป็นหลัก ปัจจุบันแบ่งการเรียนการสอนออกเป็น ๓ ส่วน คือ แผนกสามัญ แผนกธรรม และแผนกบาลี

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓ คือ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่ประกอบด้วย จังหวัดลพบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท อ่างทอง อุทัยธานี สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ๒๓ โรงเรียน ๑๑ จังหวัด

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๖.๑ ทำให้ทราบถึงสภาพทั่วไปและสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓

๑.๖.๒ ทำให้สามารถบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาสมรรถนะโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓

๑.๖.๓ สามารถนำเสนอรูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓

๑.๖.๔ ผลการวิจัยสามารถนำไปเสนอโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๓ ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป